

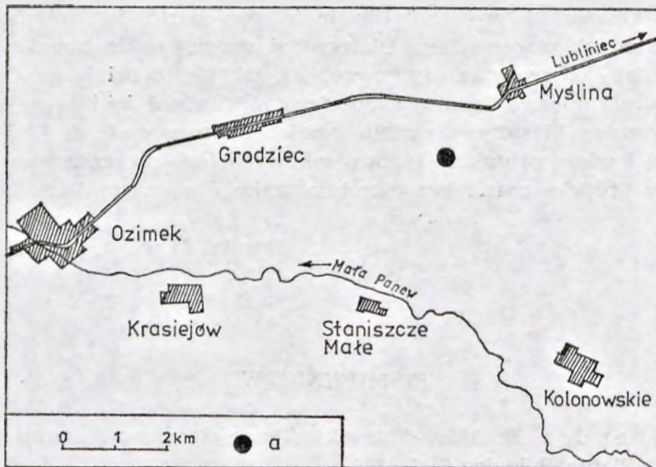
Stanowisko widłaka torfowego *Lycopodiella inundata*
w województwie opolskim

W trakcie badań florystycznych prowadzonych we wschodniej części województwa opolskiego znaleziono nie znane dotąd stanowisko widłaka torfowego *Lycopodiella inundata*.

Widłak torfowy jest gatunkiem subatlantycko-borealno-cirkumpolarnym (Rothmaler i in. 1986). Występuje w Europie, z wyjątkiem strefy śródziemnomorskiej i wschodniej części Rosji (*Flora Europaea* 1964). Związany jest z wilgotnymi siedliskami na podłożu kwaśnych torfów lub gleb piaszczystych. Stanowi charakterystyczny gatunek zbiorowiska *Rhynchosporium albae* z panującą przygielką białą *Rhynchospora alba* (Matuszkiewicz 1984, Dostal 1989). W Polsce znany jest z nielicznych stanowisk w całym kraju.

Widłak torfowy objęty jest całkowitą ochroną, a ponadto znajduje się na liście roślin zagrożonych w kategorii V — narażony na wyginięcie (Zarzycki, Szelaąg 1992).

Nowe stanowisko tego taksonu usytuowane jest na południowy zachód od Myśliny, blisko granicy z woj. częstochowskim (ryc. 1). Widłak

Ryc. 1. a — stanowisko widłaka torfowego pod Myśliną, woj. opolskie. —
Locality of *Lycopodiella inundatum* near Myślina in Opole voivodeship

torfowy porasta brzegi zbiornika wodnego, powstałego w wyrobisku piasku. Największe jego skupienia znajdują się w części południowej i wschodniej tegoż zbiornika.

Widłak torfowy jest tutaj pierwszym ogniwem sukcesji roślinnej związanej z zarastaniem podmokłych piasków. Obok widłaka znaczny udział w budowie tej fitocenozy odgrywa rośliczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia* — gatunek również podlegający całkowitej ochronie prawnej i znajdujący się na liście roślin zagrożonych w kategorii R — rzadki (Zarzycki, Szelağ 1992).

Występują tu także takie gatunki, jak: sit rozpierzchły *Juncus effusus* i ściśniony *J. compressus*, mietlica rozłogowa *Agrostis stolonifera*, uczep trójlistkowy *Bidens tripartita*, trzcina pospolita *Phragmites australis*, trzcinnik lancetowaty *Calamagrostis canescens* i przymiotno kanadyjskie *Conyza canadensis*.

Zbiornik, nad którym występuje widłak torfowy, jest stosunkowo młody (wybieranie piasku zakończono w 1988 r.), dlatego też należy się spodziewać, że stanowisko to będzie istnieć dopóty, dopóki będą występować podmokłe, niezarośnięte piaski, na których gatunek ten znalazł optymalne warunki rozwoju. Obserwuje się zanikanie nie tylko widłaka torfowego, ale także rośliczki w miejscach porośniętych bujną roślinnością, w których sukcesja jest daleko posunięta, a gdzie uprzednio dominowały te dwa gatunki.

Krzysztof Spałek

PISMIENNICTWO

Dostal J. 1989. *Nová květena ČSSR*. T. I, Academia Praha.

Flora Europaea 1964. (Eds. Tutin T. G. et al.). Vol. 1, Cambridge Univ. Press.

Matuszkiewicz W. 1984. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. PWN, Warszawa.

Rothmaler W., Schubert R., Water V. 1986. *Exkursionsflora für die Gebiete der DDR und BRD*. Bd. 4. Volk u. Wissen Volkseigener Verl., Berlin.

Zarzycki K., Szelağ Z. 1992. *Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce*. W: *Lista roślin zagrożonych w Polsce* (red. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z.). Inst. Bot. im. W. Szafera PAN, Kraków.